

เรื่องควรรู้เกี่ยวกับปลาปักเป้า

ปลาปักเป้า (Globefish, Puffer) เป็นปลาที่อาศัยอยู่ในทะเล น้ำกร่อย และน้ำจืด ขึ้นอยู่แต่ ละสายพันธุ์ โดยส่วนใหญ่ลำตัวจะมีลักษณะกลม ครีบและหางเล็ก ว่ายน้ำ เชื่องช้า หัวโต ฟันแหลมคม ใช้สำหรับขบกัดสัตว์น้ำมีเปลือกต่างๆ เป็นอาหาร โดยมีลักษณะเด่นคือเมื่อเกิดอาการตกใจหรือ จะข่มขู่คู่ต่อสู้ สามารถที่จะสูดน้ำหรือลมเข้าช่องท้องให้ตัวพองออกได้หลายลูกโป่ง ในบางชนิดมี หนามด้วย

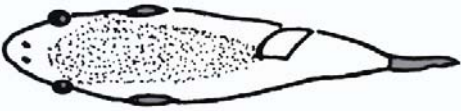
ปลาปักเป้ามียังทั้งสายพันธุ์ที่มีพิษและไม่มีพิษ ความแตกต่างระหว่างปลาปักเป้าที่มีพิษและไม่มีพิษ สังเกตได้จากหนามที่หลัง (ชนิดมีพิษจะมีหนามตั้งแต่ส่วนหัวถึงครีบหลัง) พิษของปลาปักเป้าพบ ได้ในทุกส่วนของตัวปลา ได้แก่แก้ววาระสืบพันธุ์ (ไข่และอณูชะ) ตับ ไข่ปลา หน้ วมทั้งในเนื้อ ปลา แม้บริโภคเพียงเล็กน้อยก็อาจถึงแก่ความตายได้

ในประเทศไทย มีการนำปลาปักเป้ามานำจำหน่ายในท้องตลาดในชื่อปลาเนื้อไก่ ซึ่งผู้บริโภคอาจได้รับ พิษ อันตรายถึงขั้นเสียชีวิตในเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากสารพิษชื่อว่า **เตโตรโดท็อกซิน (Tetrodotoxin)** ซึ่งมีผลต่อการทำงานของระบบกล้ามเนื้อและระบบประสาท ทำให้เกิด อาการคลื่นชา อาเจียน กล้ามเนื้อแข็งและขาอ่อนแรง เดินเซ ขยับเขยื้อนไม่ได้ หายใจลำบาก หาก เป็นมากและรักษาไม่ทันจะเสียชีวิตได้ อาการมักเกิดอย่างรวดเร็วหลังรับประทาน 5-20 นาทีหรือ อาจนานถึง 2-3 ชั่วโมง พิษของปลาปักเป้าสามารถทนต่อความร้อนสูง การปรุง การหุงต้ม การแปร รูป จึงไม่สามารถทำลายสารพิษดังกล่าวได้

เนื่องจากยังไม่มียาแก้พิษ หากประสบผู้ป่วยจากการรับประทานเนื้อปลาปักเป้ามียพิษให้นำส่งแพทย์ โดยด่วน เพื่อให้การรักษาแบบประคอง คือใช้เครื่องช่วยหายใจและทำให้อาเจียนเพื่อช่วยขจัด ปริมาณพิษออกจากร่างกาย ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศกำหนดให้ปลาปักเป้าทุกชนิด และอาหารที่มีเนื้อปลาปักเป้าเป็นส่วนผสม เป็นอาหารห้ามผลิต นำเข้า หรือจำหน่าย (ประกาศ กระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 264 วันที่ 19 ธันวาคม 2545) ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 2 ปี และปรับตั้งแต่ 5,000 ถึง 20,000 บาท

ปลาปักเป้ามีพิษ
Lagocephalus lunaris

ปลาปักเป้าไม่มีพิษ
Lagocephalus spadiceus

